

Література

1. Про боротьбу з тероризмом: Закон України від 20.03.2003 № 638-IV. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/638-15>.
2. Про ратифікацію Європейської конвенції про боротьбу з тероризмом: Закон України від 17.01.2002 № 2990-III. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2990-14>.
3. Про ратифікацію Конвенції Ради Європи про запобігання тероризму: Закон України від 31.07.2006 № 54-V. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/54-16>.
4. Про приєднання України до Міжнародної конвенції про боротьбу з бомбовим тероризмом: Закон України від 29.11.2001 № 2855-III. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2855-14>.
5. Про ратифікацію Міжнародної конвенції про боротьбу з актами ядерного тероризму: Закон України від 15.03.2006 № 3533-IV. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3533-15>.
6. Про ратифікацію Міжнародної конвенції про боротьбу з фінансуванням тероризму: Закон України від 12.09.2002 № 149-IV. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/149-15>.
7. Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 № 2341-III. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/go/2341-14>.
8. Ємельянов В. П. Проблеми застосування антитерористичного законодавства України і шляхи його вдосконалення / Вячеслав Павлович Ємельянов // Кримінальне право і процес. Зразки документів. – К.: Право-Інформ, 2012. – С.1

УДК 343.721 (043.2)

Коптенко А. А., студентка,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ.
Науковий керівник: Багіров С. Р., к.ю.н., доцент

ПРОБЛЕМИ ПРОТИДІЇ ІНТЕРНЕТ-ШАХРАЙСТВУ ЗА ЧИННИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ ХХІ СТОЛІТТЯ

Шахрайство є одним із способів заволодіння чужим майном чи правом на майно, при якому винний застосовує обман чи зловживає довірою потерпілого (володаря, власника майна чи його охоронця).

Розвиток та інтенсивне впровадження сучасних інформаційних технологій в різних сферах життєдіяльності обумовлює зростання злочинних проявів в них, що становить дуже серйозну загрозу як для економіки, так і для інформаційної безпеки держави, складової національної

безпеки. Особливо це відчувається з приєднанням до міжнародних систем телекомунікації та підвищення інтелектуального рівня зловмисників, які через мережу Інтернет отримують доступ до комп'ютерної інформації. Високотехнологічні злочини набувають усе більш організованого, транснаціонального характеру [1, с. 106].

Проблема боротьби з високотехнологічним шахрайством особливо гостро постає в банківській сфері, телекомунікаціях, ритейлі, електронній торгівлі. Кожна з організацій цих галузей регулярно зустрічається зі спробами незаконного одержання грошей, товарів або послуг шляхом використання уразливих місць в автоматизованих системах або обману клієнтів і обслуговуючого персоналу. Крім постачальників послуг, від дій кібершахраїв страждають клієнти банків, платіжних систем, користувачі телефонних мереж та Інтернет, сервісів електронної й мобільної комерції. Окрему заклопотаність бізнес-співтовариства викликає проблема внутрішнього шахрайства й зловживань, яка приводить до істотних фінансових втрат компаній. Зростаючий збиток від дій зовнішніх і внутрішніх шахраїв створює загрозу розвитку нових перспективних секторів ринку електронних послуг, гальмує впровадження інновацій в економіку й державне управління.

Крім того, захоплення онлайн і мобільним банкінгом обходиться усе дорожче. За даними Української міжбанківської асоціації членів платіжних систем (ЕМА), кількість шахрайських дій в Україні із платіжними картками в Інтернеті за 2012 рік зросла втричі. Тільки внаслідок махінацій у системі «клієнт-банк» фінансові установи та їх клієнти втратили 116 млн. грн. 75% цих коштів вдалося повернути. Тобто чисті збитки склали близько 30 млн. грн. У цілому, за статистичними даними Національного банку України, загальна кількість шахрайських операцій з банківськими картками в 2012 році зросла в порівнянні з 2011 роком на 47 %, а обсяг втрат клієнтів – на 20% [2].

За неповних два місяці 2013 року було зафіксовано 23 випадки несанкціонованого списання коштів (12,5 мільйонів гривень) з рахунків підприємств у результаті втручання в роботу систем віддаленого обслуговування клієнтів. Правоохоронним органам, які тісно співпрацюють із Держфінмоніторингом та банками, вдалося розкрити 15 злочинів та повернути власникам майже 9,2 мільйони гривень [3].

На сьогоднішній день питаннями боротьби із інтернет-шахрайством в Україні займається Управління боротьби з кіберзлочинністю МВС України. Хоча, слід зазначити, що боротьба зі злочинністю у сфері високотехнологічного шахрайства здійснюється не лише цим підрозділом, а

й іншими підрозділами органів внутрішніх справ України при тісній взаємодії з підрозділами інших правоохоронних органів.

Боротьбу з інтернет-шахрайством можна було б реалізувати через такі основні напрямки, як:

- 1) розробка нового програмного обладнання та антивірусних програм;
- 2) удосконалення нормативно-правової бази у сфері боротьби з Інтернет-шахрайством (жодні технології протидії без відповідної нормативно-правової та методологічної підтримки не зможуть запобігти кіберзлочинності);
- 3) створення системи аутоідентифікації інтернет-адрес для перевірки відповідності введеної користувачем адреси дійсному серверу;
- 4) підвищення загального рівня грамотності інтернет-користувачів та більш широке поширення інформації про відомі види інтернет-шахрайства користувачам Інтернету;
- 5) проведення науково-практичних конференцій, семінарів, круглих столів за участю теоретиків та практичних працівників;
- 6) створення в Україні Баз даних інтернет-інцидентів та Центру скарг інтернет-злочинності.

На сьогоднішній день нормативно-правова база у сфері боротьби із інтернет-шахрайством не удосконалена і потребує розвитку, насамперед, потрібно удосконалити зміст Кримінального кодексу України щодо норм про притягнення до відповідальності за такі види розкрадання майна або придбання права на чуже майно, які здійснюються шляхом вводу, видалення, блокування, модифікації комп'ютерної інформації або іншого втручання у функціонування засобів зберігання, обробки й передачі інформації або інформаційно-телекомунікаційних мереж.

Література

1. Правові та організаційні засади протидії злочинам у сфері використання платіжних карток. Науково-практичний посібник / В. М. Бутузов, В. Д. Гавловський, К. В. Тітуніна, В. П. Шоломенцев; За ред. І. В. Бондаренка. – К., 2009. – 182 с.
2. Очимовская Т. Новые уловки интернет-мошенников [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://smi.liga.net/articles/2013-02-12/8306060-novye_ulovki_internet_moshennikov.htm
3. Княжанский В. На темной стороне Интернета [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://smi.liga.net/articles/2013-02-22/8440309-na_temnoy_storone_interneta.htm